

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩОЇ ШКОЛИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ АСПЕКТ

Поняття професійного самовдосконалення представлено з філософської точки зору, об'єктивно проаналізовано самодостатність, цілісність та внутрішню гармонію викладача вищої школи як основу професійного самовдосконалення, як внутрішнє багатство, що з'являється як наслідок духовних шукань, використання духовних практик. З'ясовано, що завдання сучасної освіти – формування викладача нової якості з певним типом світогляду, який би забезпечив гармонійну взаємодію з навколишніми людьми, з постійною потребою до самовдосконалення та саморозвитку

Ключові слова: філософія освіти, філософський аспект, саморозвиток, професійне самовдосконалення, викладач вищої школи, становлення цілісної особистості.

Актуальність проблеми. Проблема самовдосконалення, саморозгортання, становлення цілісної особистості завжди хвилювала все прогресивно мисляче людство та була й залишається його беззмінною супутницею. Усвідомлене самовдосконалення особистості та її духовне зростання – категорії вічні, притаманні всім епохам та історичним періодам. Осмислення сутнісного духовного ядра й відтворення цілісного образу процесу самовдосконалення викладача вищої школи з філософського погляду становить метатеоретичне підґрунтя та методологічну передумову його педагогічного розуміння. Саме в лоні філософії розвивалися більшість гуманітарних наук, зокрема й педагогіка. Тому для нашого дослідження є актуальним та вагомим аналіз філософських концепцій та теорій, що відкриває нові можливості для цілеспрямованої корекції процесу освіти.

Філософія формує «образ» людини майбутнього, змістовно наповнює педагогіку новими знаннями, цілями, засобами діяльності, що в решті решт перевертають внутрішню систему поглядів кожного конкретного покоління: «Розквіт та мета справжньої філософії – є педагогіка в широкому розумінні – у якості вчення про формування людини» (В. Дільтей).

Аналіз останніх досліджень. Самовдосконалення людини – найважливіша глобальна проблема всієї людської цивілізації. На зламі ХХ-ХХІ століть це актуальна проблематика для матаантропології, що синтезує підходи філософської антропології, екзистенціалізму, персоналізму й визначає найвагоміші тенденції розвитку сучасної філософської антропології. Ця проблематика перебуває в центрі уваги української філософської думки В. Беха, І. Бондаревич, В. Кременя, Т. Троїцького, С. Ковальова, К. Пасько, О. Андрєєвої, М. Ватковської, В. Тертичної, В. Слюсаря, Л. Нікіфорової. Разом із тим, аналіз проблем самовдосконалення викладачів вищої школи з філософського погляду не знайшов повного відображення в сучасній педагогічній науці.

Формулювання цілей статті. Спираючись на результати історико-філософських та критично-філософських праць, проаналізувати базові положення про сутність та зміст самовдосконалення; об'єктивно оцінити самодостатність, цілісність та гармонію внутрішнього світу викладача як основу професійного самовдосконалення, як внутрішнє багатство, що з'являється як наслідок духовних шукань, використання духовних практик.

Виклад основного матеріалу. Узагалі, виявлення сутності та принципів самовдосконалення на сучасному етапі розвитку філософської думки пов'язано з двома принциповими положеннями. Перше – пов'язане з розв'язанням проблеми поєднання посткласичних підходів аналізу онтологічних основ людського існування й класичною трансцендентною методологією. Друге – із необхідністю усунення дуалізму теоретичної і практичної філософії [1, с. 151]. Тому на першому плані сучасних філософських течій – звернення до феномену трансцендентного, духовного, завдяки якому суперечливий світ людини набуває гармонійності, рівноваги, збалансованості екзистенції та нормативно-ціннісних вимірів.

Д. Андреев характеризує стан суспільної думки, констатує, що відбулася підміна духовного інтелектуальним. Переведення людської психіки з галузі вищих цінностей у галузь цінностей утилітарних – ознака нашого часу [2].

Це яскраво та суттєво характеризує сучасний культурно-історичний процес та знаменує кінцевий розрив між духовним й інтелектуальним на межі ХХ – ХХІ ст. Зневажливе ставлення до ірраціонального, інтуїтивного, емоційного породжує небезпечні деформації поведінки людського співтовариства. Актуалізується потреба гармонійного поєднання душі та світу. На першому плані простежується самовдосконалення, результатом якого є не зміна об'єктів, а зміна суб'єкту. Йдеться про перетворення, трансформацію внутрішнього світу людини. На першому плані питання: «Яким я повинен бути?»

Засновник філософської антропології М. Шелер актуалізував проблему врівноваження різних аспектів людського буття, що призведе до смислотворчості як здатності розбудовувати свій внутрішній світ, власний мікрокосмос. Це робить особистість інтелектуально незалежною від наявного буття. На думку М. Шелера, урівноваженню підлягають природні, фізичні та психічні особливості людини; духовні, індивідуальні й національні відмінності; відмінності менталітетів, поглядів на «Я», світ і Бога; специфіка чоловічого та жіночого; юність та зрілість; наукове знання й освіта, фізична та розумова праця; екстравертивна спрямованість західної людини (Фавстової) та східного інтровертизму з його спрямованістю на «техніку внутрішньої влади» людини над собою тощо [3]. М. Шелер, Ж. Плеснер, М. Бердяєв, Е. Муньє, П. Рікер убачають сутність людини в постійній гармонізації взаємовпливів природних і соціальних, причому природне не зводиться безпосередньо до біологічного, а має в собі нескінченність космосу.

Низка дослідників наполягають на посиленні духовного начала в житті сучасної людини [4] як основи самовдосконалення та реакції на функціоналізацію, відчуження, односторонню професіоналізацію.

Зрозуміло, що в цих умовах зростає потреба в корінній перебудові свідомості, поведінки людини, гармонійного поєднання раціонального інтелекту та духовно-емоційної сфери. На першому плані – духовність, що призводить до пошуків досконалості. В. Барулін, С. Кримський, Г. Беспалова, Л. Чупрій, Г. Горак, С. Франк, Ю. Осічнюк визначали духовність як комплекс процесів із префіксом «само»: самобудівництво, самоусвідомлення, самоідентифікація, саморефлексія. Г. Беспалова так розкрила можливість самовдосконалення: «Той, хто відчує цю насолоду керованого власноруч саморуку, навряд чи захоче коли-небудь відмовитися від захоплюючого поступу вперед. Самостворення – найістотніша життєва проблема й найнебезпечніша діяльність. Можна забути про неї, можна бути до неї неготовим, а можна почати штучно її формувати, незважаючи ані на внутрішні, ані на зовнішні умови» [5, с. 280].

Разом із тим, усвідомлюючи себе, духовно самоідентифікуючись, людина ніби роздвоюється. З одного боку, вона перетворюється в суб'єкта певних відносин, «Я-суб'єкт», з іншого – вона своє «Я» перетворює в об'єкт певних відносин «Я-об'єкт». Відомий російський філософ В. Барулін зазначає, що «одна з фундаментальних особливостей існування та розвитку людини в тому, що вона себе саму перетворює в об'єкт рефлексії, своєрідного відношення. Вона включає в механізм особистісного розвитку аналіз самої себе, самооцінку як позитивну, так і негативну, і найчастіше дуже жорстку, постійно розробляючи програми особистісного перетворення. І це перетворення себе в об'єкт особистого відношення – своєрідне роздвоєння, дистантування від самої себе та свідоме перетворення самої себе, є одним із найважливіших факторів прогресу людини та суспільства» [6, с. 463]. Філософ, виокремлюючи фундаментальні якості людини (духовність, творчість, свободу), виділяє сенсо-ціннісне самоствердження, що полягає як певне утвердження сенсу свого життя, його цінності: «Щоб людина не робила, які б цілі не досягала – будуючи собі житло, винаходячи нові технологічні схеми, створюючи романи, виховуючи дітей, воюючи з агресорами тощо – усюди й завжди вона шукає та стверджує для себе свій особистісний сенс,

індивідуально-людську самоцінність» [6, с.470]. Це, на думку вченого, фундамент буття кожної людини, без нього неможливе повноцінне людське існування.

Одним із фундаментальних протиріч сучасного соціального розвитку є безмежність потенціалу людини та її протиставлення до суспільства. Суспільство намагається створити «завершену» людину, інакше кажучи людину, що оптимально підходить до вимог та соціальних ролей соціуму. Але людська природа, іманентні імпульси людини та її можливості настільки безмежні, що людина ніколи не може бути завершеною. Із цього приводу доречно думка К. Ясперса, який вважав: «Людина не може бути завершеною, для того, щоб бути, вона повинна змінюватися в часі, підкорюючись новій долі» [7, с. 411].

З ними переплітаються погляди М. Бахтіна, який зазначав: «Своєю завершеністю, незавершеністю дії жити не можна, не можна діяти, щоб жити, треба бути незавершеним, відкритим для себе, у всякому випадку, в усіх суттєвих моментах життя, треба цінністю ще відстояти себе...» [8, с. 14].

Ідею відповідності людини і Всесвіту доповнюють ідеї відкритості й незавершеності людини. У ХХ столітті ідея відкритості людини оформлюється в концепцію «симфонічної особистості» (Л. Карсавін) і космізму (В. Соловйов, М. Федоров, К. Цюлковський, О. Чижевський, В. Вернадський), у яких людина є космоприродним соціальним феноменом.

Розглядаючи стосунки людини та суспільства, сучасна філософія констатує, що кожна людина, у певному сенсі, – частина суспільства, його породження, яке програмується соціумом, живе в ньому, а значить соціально завершена та соціально іманентна. З іншого боку, людина потенційно всемогутня, дорівнює суспільству, самопрограмується, соціально-трансцендентна (В. Барулін): «... Людина потенційно безмежна, потенційно універсальна. Її унікальність, неповторність, що втілені в духовному світі, в непереборному прагненні до творчості, у глибинному поляганні свободи, у життєдіяльності, як сенсо-ціннісному самоствердженні, й обумовлює цю потенційну безмежність» [6, с. 475]. Отже, людина – довічно незавершена, відкрита нескінченному творенню та самовдосконаленню. Яка людина, якою вона може стати залежить від неї самої, її життєвого вибору, реалізації своєї свободи, постійного зростання її духовних сил.

Здійснення самовдосконалення можливе за умови становлення людини як цілісної особистості. Сучасні дослідники констатували, що у процесі вивчення людини та розпалася на тисячу частин, проєкцій, зникла як ціле. Тому в умовах сучасної антропологічної кризи цілісне вивчення людини є вельми актуальним. Сучасна дослідниця І. Бондаревич визначила антропосоціогенез «як процес тамування незавершеності людини, її саморозгортання із видової істоти в родову, що на сучасному етапі протікає на основі потужних змін її духовної складової. Сучасна епоха актуалізує становлення духовної цілісності сучасної людини як ключову проблему сучасного антропосоціогенезу» [9, с. 38]. Отже, формування цілісної людини – це подолання внутрішнього конфлікту, дисгармонії фізичного й духовно-душевного, розірваності – усього, що стоїть на шляху до здійснення самовдосконалення.

Розгляд проблеми самовдосконалення ускладнюється тим, що спроби максимально цілісно пізнати людину тільки частково наближаються до цілісності, до втілення ідеалу цілісного вивчення. Філософський, культурологічний, психологічний, педагогічний, міждисциплінарний підходи, зокрема й мистецтво та література, створюють лише часткові уявлення про людину та її досконалість. У цьому аспекті слушною є думка, що філософія має здійснювати дослідження людини не лише науковими методами, але і власними (трансцендентний, феноменологічний, аналітичний – всі ці методи суть часткові випадки методу філософської рефлексії) [11, с. 118].

Життя людини й досвід ХХ століття підтвердили положення екзистенціалізму й психоаналізу, щодо людського існування. Людина – складний, непередбачуваний, протирічний нелінійний витвір природи. Це знайшло своє відображення в новому методі – синергетиці, або теорії організації людиновитвірних систем. Принципи цієї теорії відображають усю складність останньої, а саме це принципи флуктації, нелінійного розвитку, непередбачуваності, не лінійності, нетерпимості до зовнішніх втручань,

самоорганізації тощо. Представники синергетичного підходу, зокрема Л. Лесков, М. Моїсєєв, Д. Бондаренко, А. Коротаєв, П. Рачков, Г. Платонов, Г. Рузавін, Л. Бевзенко, наголошують на тому, що соціальна система постійно знаходиться в процесі руху й цілісність її принципово досяжна лише нетривалий час.

Проблема самовдосконалення, розглянута в руслі системної та синергетичної теорії, набуває нового звучання та наповнюється новим сенсом, бо дає змогу розглядати людину як специфічну систему, що здатна до самовдосконалення, саморозвитку зі своїм життєвим циклом від одного стану біфуркації (критичний момент невизначеності майбутнього розвитку або крапка розгалуження можливих шляхів еволюції системи) до іншого.

У контексті розв'язання досліджуваної проблеми самовдосконалення людини велике значення мають такі позиції щодо цілісності людини (остання є однією з умов ефективного саморозвитку):

- цілісність характеризується новими якостями і властивостями, які не є притаманними окремим частинам, але виникають як наслідок їх взаємодії у визначеній системі зв'язків, що мають перевагу над зовнішнім впливом;

- цілісна сукупність має здатність до саморозвитку (характеризується етапами ускладнення й диференціації), який регулюється внутрішньою метою;

- цілісність може бути різною за типами: структурна цілісність, функціональна цілісність, організаційна цілісність, завдяки якій відбувається прогрес чи регрес системи;

- цілісність – це динамічне ціле (не лише структура, а і її внутрішні зв'язки), що переживає спочатку протиріччя становлення, а потім становлення протиріччя;

- причинні зв'язки в цілісності мають функціональну залежність: причина постає наслідком, останній – передумовою нового рівня [10, с. 24].

Акцентовані методологічні позиції поняття «цілісність», як умови самовдосконалення дозволяють окреслити вектори саморозвитку особистості:

1. Самовдосконалення особистості – рухома, динамічна структура, що в результаті виводить людину на новий етап розвитку та створює якісно нову властивість останньої.

2. У людині одночасно поєднується сила розуму й серця, без цього гармонійного поєднання неможлива внутрішня революція та духовна трансформація. Людина – сукупність різних синергетичних систем, які в ідеальному варіанті повинні взаємодоповнювати одна одну.

3. Головне завдання гуманітарних наук – з'ясувати, які елементи системи повинні бути в структурі особистості для того, щоб вона була здатна до саморозвитку, само розгортання, саморефлексії. Інакше кажучи, що повинно бути сформовано в людини, щоб вона як система була здатна до саморозвитку, щоб синергетика системи мала розвивальну спрямованість.

Заслужують на увагу погляди представників екзистенційної антропології Київської світоглядно-антропологічної школи С. Кримського, В. Шинкарука, О. Яценка, В. Іванова, С. Пролєєва, Є. Бистрицького, В. Козловського, В. Малахова.

Останнім часом актуалізується розвиток предмету «філософія освіти», у якому робиться спроба синтезувати раціональне та ірраціональне задля досягнення конкретних цілей із формування образу людини майбутнього. Питання філософії освіти розкрито в дослідженнях О. Базулука, Б. Гершунського, Є. Гусинського, В. Андрущенка, В. Беха, В. Кременя, С. Клепка, М. Кулатаєвої, Б. Буряка, О. Запесоцького та ін.

Дослідники (О. Запесоцький, О. Бузулук) підкреслили, що значний інтерес до філософії освіти викликаний об'єктивною та усвідомленою суспільством роллю освіти у розв'язанні глобальних проблем.

Освіта – фундаментальна умова здійснення людиною своїх громадянських, політичних, економічних та культурних прав, це найважливіший фактор розвитку, саморозвитку, посилення інтелектуального потенціалу нації. Відповідно люди, які здійснюють освіту повинні бути фахівцями та відображати своєю особистістю найвищу самодостатню та самоусвідомлену значущість людини.

Разом із тим, у сучасній філософській науці є дуже суперечливий погляд на філософію освіти [11, с. 11]. Аналізуючи сучасні концепції філософії освіти треба усвідомлювати, що «предмет філософії освіти – це не лише філософське усвідомлення самого процесу отримання знань, умінь та навичок, скільки масштабне вивчення культурних досягнень і цінностей, що призначені задовольняти потреби системи освіти. Філософія привносить у педагогіку головне і те, що в ній відсутнє – масштабне бачення соціальних трансформацій, домінуючи на цьому історичному щаблі світоглядні концепції» [12, с. 11]. Отже, філософія освіти, висуваючи загальні, системні та фундаментальні задачі поєднує різноманітні педагогічні концепції та робить процес освіти цілісним та гармонійним. О. Бузулук розглядає взаємодію філософії освіти та педагогіки, як взаємодію тріади: філософія – філософія освіти – педагогіка. Філософія освіти через філософію запозичує найбільш передові дослідження космології, фізики, нейрофізіології, психології. Досягнення в цих галузях філософія відображає через призму найбільш актуальних світоглядних концепцій. Через педагогіку філософія освіти повертає найбільш передові методи виховання та навчання, впливаючи на внутрішній світ підростаючого покоління. Становлення філософії освіти відбувається під час зміни філософської картини світу, що відображається на змісті освітньої діяльності, професіоналізмові її представників, моделях самовдосконалення та методологічних передумовах.

Так, на думку В. Іноземцева, матеріальний прогрес – необхідна умова формування постеконіомічного порядку, але основною умовою розвитку цивілізації є зміна ціннісних орієнтацій людини, при якій головним намаганням особистості стає самовдосконалення її внутрішнього потенціалу [12, с. 41]. Як бачимо, матеріальні стимули витісняються бажанням саморозвитку та самовдосконалення людини. Новий щабель прогресу людської цивілізації творчість – більш досконалий тип діяльності, збуджувальний мотив якої пов'язаний із «внутрішніми потребами особистості, намаганням самореалізації, примноженням своїх здібностей та талантів, можливостей та знань» (В. Іноземцев).

Як наслідок, підвищення ролі особистості в усіх сферах людської діяльності, зміна структури мікросоціальних груп. На думку В. Іноземцева, на зміну трудовим колективам придуть «креативні корпорації». Вони будуть уже не стільки елементами суспільства (society), скільки спільностями (communities), креативні корпорації організують свою діяльність на базі внутрішньої узгодженості орієнтирів та намагань. Отже, мотиви діяльності виявляються над стимулами, а організація, що заснована на єдності світогляду та ціннісних установках її членів, стає найбільш гармонійною та динамічною формою виробничої спільноти [12, с. 258-261].

Резюмуючи все вищезазначене, доходимо висновку: основне завдання сучасної освіти – формування людини нової якості, (йдеться про тему докторського дослідження), конкретизуємо, викладача нової якості з певним типом світогляду, який би забезпечив гармонійну взаємодію з людьми, що нас оточують, із постійною потребою до самовдосконалення та саморозвитку.

Представники філософії освіти суттєво доповнили ідею всебічного та гармонійного розвитку особистості концепцією планетарно-космічного типу особистості як образу людини майбутнього. Людина майбутнього – це гармонія розуму, душі та тіла, спрямована на реалізацію внутрішніх творчих потенціалів в масштабах Землі та Космосу, здатна до саморозгортання та самовдосконалення.

Висновки. Аналіз та відстеження генезису філософських думок дозволяють дійти таких висновків:

– Можливості вдосконалення людського буття залишаються об'єктом прискіпливої уваги філософії ХХ-ХХІ ст. Цей інтерес найбільш притаманний для філософської антропології, екзистенціалізму, персоналізму, герменевтики, соціальної філософії тощо.

– У сучасній філософській думці проблему самовдосконалення подано у формі суперечності між можливостями суміщення індивідуально мотивованої дії і соціально зумовленої поведінки. Тому виникає та актуалізується потреба в духовних пошуках витоків

самовдосконалення в антропологічно орієнтованій філософії, що призводить до необхідності знаходження відповідних технологій духовних трансформацій внутрішнього світу людини.

– У процесі дослідження встановлено, що розробка концепцій самовдосконалення, пошук його ефективних шляхів неможливі без цілісного вивчення людини, що базується на міждисциплінарному підході. У цьому ракурсі актуалізується власне філософські методи – трансцендентний, феноменологічний, аналітичний;

– Інтеграція філософських учнів із сучасними концепціями, теоріями, науковими ідеями розвитку людини дозволила встановити, що самовдосконалення особистості – рухома, динамічна структура, що без особистості її немає, яка виводить людину на новий етап розвитку та становить нову якість останньої. Щоб стати на шлях самовдосконалення, людині допоможуть лише власні спостереження та самопізнання. Тільки внутрішня трансформація через самоусвідомлення, самопізнання та саморозуміння, тобто процеси, які людина здійснює свідомо приносить їй гармонійне світовідчуття та є початком створення духовної цілісності. У людині одночасно поєднується сила розуму й серця, без цього гармонійного поєднання неможлива внутрішня революція та духовна трансформація. Людина – сукупність різних синергетичних – систем, які в ідеальному варіанті повинні взаємодоповнювати одна одну. Головне завдання педагогіки – з'ясувати, які елементи системи повинні бути в структурі особистості, для того, щоб вона була здатна до саморозвитку, саморозгортання, саморефлексії.

Ретроспективне вивчення філософських аспектів проблеми самовдосконалення дозволяє сформулювати методологічну основу дослідження, що полягає у з'ясуванні проблем, які знаходяться на межі кількох наукових дисциплін. Дослідження пов'язане з загальною педагогікою, педагогікою вищої школи, загальною та віковою психологією, на основі яких ми маємо змогу:

– об'єктивно оцінювати самодостатність, цілісність та гармонію людини, викладача як основу самовдосконалення, професійного самовдосконалення, як внутрішнє багатство, що з'являється як наслідок духовних шукань, використання духовних практик;

– проникати в сутність проблеми та забезпечувати людині більш високий рівень усвідомленого існування, після того вона стає більше щасливою та впевненою й цілеспрямовано реалізує себе в усіх життєвих, професійних ситуаціях, самовдосконалюється, саморозгортається та впевнено рухається в пошуках та реалізації сенсу життя, професіоналізму на основі породження внутрішнього енергетичного потенціалу, індивідуальних зусиль, прагнень, волевиявлень;

– основне завдання сучасної освіти – формувати викладача нової якості з певним типом світогляду, який би забезпечив гармонійну взаємодію з людьми, що нас оточують, з постійною потребою до самовдосконалення та саморозвитку.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Колізії антропологічного розмислу / [В.Г. Табачковський, Г.І. Шалашенко, А.М. Дондюк та ін.]. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 156 с. с.151

2. Андреев Д. Л. Роза Мира / Д.Л. Андреев. – М. : «Мир Урании», 2005. – 608 с.

3. Табачковський В. Г. Полісутнісне homo: філософсько-мистецька думка в пошуках «неевклідової рефлексивності» / В. Г. Табачковський. – К. : Вид. ПАРАПАН, 2005. – 432 с.

4. О человеческом в человеке / [под общ. ред. И. Т. Фролова]. – М. : Политиздат: 1991. – 384 с.

5. Беспалова Г. Формування української ментальності. Україна в системі духовних, економічних, та політичних координат глобалізованого світу / Г.Беспалова. – К. : Національна академія управління, 2006. – 320 с.

6. Барулин В.С. Социальная философия: Учебник. / Владимир Семенович Барулин – Изд.2-е. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 1999. – 560 с.

7. Ясперс К. Духовная ситуация времени / К.Ясперс // Смысл и назначение истории – М.: Политиздат, 1991. – с.411.

8. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества / М.М. Бахтин. – М. : Знание 1979. – 140 с.

9.Ковальчук І.Л. Самовдосконалення як чинник подолання відчуження: філософсько-антропологічний аналіз: дис... канд.філ.наук : 09.00.04 // Ковальчук Ірина Леонідівна. – Луцьк, 2009. – 212 с.

10.Бондаревич І.М. Духовна цілісність особистості: Дійсність і перспектива: Монографія / Ірина Миколаївна Бондаревич. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2008.-162 с.

11.Базулук О.А. Философия образования в свете новой космологической концепции. Учебник / Олег Александрович Базулук. – К.: Кондор, 2010 – 458 с.

12.Иноземцев В.Л. Расколтая цивилизация: Научное издание / В.Л.Иноземцев. – М.: «academia» – Наука, 1999. – 167 с.

Рецензент: д.пед.н., проф. Плахотнік О.В., завідувача кафедри педагогіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

к.пед.н., доц. **Цвєткова Г.Г.**

ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ САМОСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ: ФИЛОСОФСКИЙ АСПЕКТ

Понятие профессионального самосовершенствования представлено с философской точки зрения, объективно проанализировано самодостаточность, целостность и внутреннюю гармонию преподавателя высшей школы как основу профессионального самосовершенствования, как внутреннее богатство, которое формируется в результате духовных исканий, использования духовных практик. Выяснено, что задание современного образования – формирование преподавателя нового качества с определенным типом мировоззрения, который обеспечивает гармоническое взаимодействие с окружающими людьми, с постоянной потребностью в самосовершенствовании и саморазвитии.

Ключевые слова: философия образования, философский аспект, саморазвитие, профессиональное самосовершенствование, преподаватель высшей школы, становление целостной личности.

Tsvetkova Anna, associate Professor

PROFESSIONAL SELF-PERFECTION OF HIGH SCHOOL TEACHERS: PHILOSOPHICAL ASPECT

The concept of professional self-perfection is presented from the philosophical point of view, self-sufficiency, integrity and internal harmony of a high school teacher as the basis of professional self-perfection, as the inner wealth, which appears in the issue of moral searching, the use of spiritual practices are objectively analyzed in the article. It is found out that a task of modern education is forming of teacher of new quality with the certain type of world view, which provides the harmonic co-operating with surrounding people, with a permanent requirement in self-perfection and self-development.

Keywords: philosophy of education, philosophical aspect, self-perfection, professional self-education, a high school teacher, the formation of an integral personality.

businkabus@mail.ru